

Miljøministeriet
Naturstyrelsen
j. nr. NST-4400-00015
9. november 2012
Klimatilpasning, Vandsektor og Grundvand

Forslag

til

Lov om ændring af lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v.

(Spildevandsforsyningsselskabers medfinansiering af kommunale og private projekter vedrørende tag- og overfladevand)

§ 1

I lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 633 af 7. juni 2010, som ændret ved § 47 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændring:

1. I § 1 indsættes efter stk. 4 som nye stykker:

”Stk. 5. Miljøministeren fastsætter regler om, at der i bidragene efter stk. 4, 1. pkt., kan indregnes spildevandsforsyningsselskabets udgifter, som er nødvendige af hensyn til håndtering af tag- og overfladevand, i forbindelse med medfinansiering af kommunale og private projekter, der vedrører veje, vandløb og rekreative områder.

Stk. 6. Miljøministeren skal fastsætte regler om betingelser for indregningen efter stk. 5, herunder bl.a. at spildevandsforsyningsselskabets udgifter ikke må overstige udgifterne til sædvanlig afhjælpning af kapacitetsproblemer i spildevandsanlægget.

Stk. 7. Miljøministeren kan endvidere fastsætte regler om de i stk. 5 og 6 nævnte projekter og udgifter hertil, herunder om afgrænsning af projekter, krav vedrørende udgiftsfordelingen mellem projektejer og spildevandsforsyningsselskabet, krav vedrørende dokumentation af de fastsatte krav, krav om kommunens særlige kontering af udgifter og om samarbejde mellem kommuner og spildevandsforsyningsselskaber.

Stk. 8. Miljøministeren kan i forbindelse med fastsættelsen af regler efter stk. 5 og 6 fravige reglerne i § 24, § 31, stk. 1, og § 35 i lov om vandløb.”

Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 9 og 10.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning og baggrund
2. Spildevandsforsyningsselskabers medfinansiering af projekter
 - 2.1. Gældende ret
 - 2.1.1. Lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v
 - 2.1.2. Miljøbeskyttelsesloven og Aftale om kommunernes økonomi for 2013
 - 2.1.3. Lov om vandløb
 - 2.1.4. Lov om offentlige veje og lov om private fællesveje
 - 2.2. Lovforslaget
 - 2.2.1. Generelt om de foreslåede betingelser for medfinansiering
 - 2.2.2. Særligt om projekter vedrørende tag- og overfladevand
 - 2.2.3. Særligt om krav til dokumentation af omkostningseffektivitet
 - 2.2.4. Særligt om udgiftsfordeling
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte organisationer
9. Sammenfattende skema

1. Indledning og baggrund

Med dette lovforslag foreslås en ændring af lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. (betalingsloven). Forslaget udvider området for, hvilke typer projekter der kan finansieres af de bidrag, som spildevandsforsyningsselskaberne efter betalingsloven opkræver hos brugerne af spildevandsforsyningen.

Forslaget giver miljøministeren bemyndigelse til at udstede regler om, at spildevandsforsyningsselskaberne kan opkræve bidrag til gennemførelse af mere omkostningseffektive løsninger til håndtering af tag- og overfladevand i forbindelse med klimatilpasning og opgradering af spildevandsanlæg, end hvad de gældende regler i betalingsloven giver mulighed for. Det kan ofte være økonomisk fordelagtigt at integrere løsninger til håndtering af tag- og overfladevand i projekter, som ligger uden for spildevandsforsyningsselskabernes ansvarsområde, frem for at håndtere tag- og overfladevandet i traditionelle spildevandstekniske løsninger som fx udvidelse af kloaknettet ved hjælp af større rør eller bassiner.

Lovforslaget indeholder således forslag, der forpligter miljøministeren til at udstede regler om, at spildevandsforsyningsselskaberne skal have mulighed for på visse betingelser at medfinansiere projekter, som gennemføres af kommuner eller private aktører, og som samtidig tjener til at gennemføre aktiviteter i forbindelse med håndtering af tag- og overfladevand, der aflaster spildevandsforsyningsselskabernes indsats inden for bl.a. klimatilpasning. Spildevandsforsyningsselskaberne vil i forbin-

delse med sådanne projekter alene kunne afholde de udgifter, som er nødvendige af hensyn til håndtering af tag- og overfladevand.

Baggrunden for lovforslaget er, at der med klimaændringerne fremover forventes øgede mængder regnvand. Danmarks Meteorologiske Institut foretager løbende beregninger af de forventede klimaændringer i Danmark. De seneste beregninger fra Danmarks Meteorologiske Institut viser, at Danmark kan forvente mere nedbør især om vinteren og stigende temperaturer. En af de største udfordringer er, at klimaændringerne fører til øget hyppighed, intensitet og varighed af ekstreme vejrbejgheder. Danmark får således også ændrede nedbørsmønstre med somre præget af længere tørre perioder og kraftige skybrud. Vurderingen af de fremtidige klimaforandringer er baseret på scenarier, der ligeledes anvendes af FN's klimapanel IPCC, nedskaleret til danske forhold.

Regnvand, der rammer befæstede eller delvist befæstede arealer (betegnet tag- og overfladevand), ledes til kloaknettet. Kloaknettet er imidlertid kun dimensioneret til et vist serviceniveau, hvorfor der vil opstå oversvømmelser, når kloaknettets kapacitet overskrides. Som følge af forventningerne om øget intensitet, varighed og hyppighed i ekstreme regnskyl vil der således opstå hyppigere og større oversvømmelser end hidtil, hvis der ikke foretages tilpasning til det ændrede nedbørmønster.

Traditionel udbygning af kloaknettet er en meget omkostningstung anlægsopgave. Der kan således være samfundsøkonomiske fordele i, at spildevandsforsyningsselskaberne kan anvende alternative løsninger frem for traditionelle spildevandstekniske løsninger i kloaknettet. Ligeledes vil tag- og overfladevandet med fordel kunne benyttes til gavn for miljøet, ligesom det kan anvendes til at skabe rekreative områder. I lyset af de forventede klimaændringer er behovet for alternativ spildevandshåndtering stigende. Muligheden for at gennemføre sådanne alternative løsninger vurderes særligt at være relevant i forbindelse med veje, vandløb og rekreative arealer.

I forbindelse med Aftale om kommunernes økonomi for 2013 mellem regeringen og KL (kommuneaftalen) er det derfor aftalt, at der i 2012 skal fremsættes ny lovgivning, der skal sikre, at forsyningsselskaberne på spildevandsområdet skal kunne understøtte kommunale investeringer, som har til formål at styrke afledning og håndtering af regnvand med henblik på at håndtere de hyppigere og mere ekstreme regnhændelser.

Det foreslås på den baggrund, at miljøministeren får bemyndigelse til at udstede regler om, at spildevandsforsyningsselskaberne under nærmere fastsatte betingelser får mulighed for at medfinansiere vejprojekter, vandløbsprojekter og projekter i forbindelse med rekreative arealer, som gennemføres af kommuner eller private aktører, og som samtidig tjener til at aflaste spildevandsforsyningsselskabernes indsats i projekter til håndtering af tag- og overfladevand. Private projekter kan f.eks. omfatte projekter vedrørende private fællesveje eller private vandløb. Spildevandsforsyningsselskaberne vil i forbindelse med sådanne projekter alene kunne afholde de udgifter, som er nødvendige af hensyn til håndtering af tag- og overfladevand.

Det foreslås samtidig, at ministeren bemyndiges til at fastsætte betingelser for medfinansieringen. Det er hensigten med bemyndigelsen, at ministeren bl.a. fastsætter regler om, at spildevandsforsyningsselskabets udgifter til projekter omfattet af medfinansiering ikke må overstige udgifterne til sædvanlig afhjælpning af kapacitetsproblemer i spildevandsanlægget. Ligeledes foreslås det, at ministeren fastsætter regler om fordelingen af udgifter mellem projekter og spildevandsforsyningsselskab. Endvidere foreslås det, at betingelser for medfinansiering omfatter for eksempel krav vedrø-

rende fordelingen af omkostninger mellem spildevandsforsyningsselskabet og den kommunale eller private projektejer, krav om omkostningseffektivitet og krav til dokumentation.

2. Spildevandsforsyningsselskabers medfinansiering af projekter

2.1. Gældende ret

2.1.1. Lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v.

De gældende regler om brugernes betaling til spildevandsforsyningsselskaber fremgår af lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. (betalingsloven).

Betalingsprincippet i betalingsloven indebærer, at der ikke kan anvendes midler til aktiviteter, som ligger uden for spildevandsforsyningsselskabets ansvarsområde. Efter betalingsloven dækkes spildevandsforsyningsselskabets udgifter til udførelse, drift og vedligeholdelse af selskabets spildevandsanlæg og anlæg, der er etableret efter lovens § 7 a, af bidrag fra de berørte ejere af fast ejendom.

Spildevandsforsyningsselskaber forstås som spildevandsforsyningsselskaber, der er omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold (vandsektorloven).

I spildevandsbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1448 af 11. december 2007 om spildevandstiladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, defineres et spildevandsanlæg som "anlæg, der afleder eller behandler spildevand". Spildevand defineres i spildevandsbekendtgørelsen som "alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse samt befæstede arealer". Tag- og overfladevand defineres i bekendtgørelsen som "regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer, herunder jernbaner". Udgifter til udførelse, drift og vedligeholdelse af anlæg, der afleder eller behandler tag- og overfladevand, dækkes således af bidrag fra de berørte brugere af spildevandsforsyningen. Definitionen af et spildevandsanlæg fastlægger ikke, hvordan selve anlægget skal udformes for, at der er tale om et spildevandsanlæg, og det er således for eksempel underordnet, om anlægget består af kloakrør eller lignende, eller om anlægget er indrettet som åben kanal, der ligner et vandløb.

Spildevandsforsyningsselskaberne kan i dag udelukkende finansiere opgaver, som vedrører egne spildevandsanlæg og anlæg, der etableres efter § 7 a i betalingsloven. Dette gælder således også klimatilpasningsopgaver. Udgifter til opgradering af spildevandsanlæggene med henblik på at kunne håndtere større mængder tag- og overfladevand finansieres således via de bidrag, der opkræves hos brugerne.

Betalingsprincippet indebærer, at hvis et spildevandsforsyningsselskab deltager i gennemførelsen af et projekt, der har delt formål og delt ejerskab, som for eksempel etablering af en skaterbane, der også fungerer som regnvandsbassin, skal omkostningerne fordeles forholdsmæssigt mellem de to eller flere formål. For så vidt angår spildevandsforsyningsselskabets andel af udgifterne, kan disse finansieres via de bidrag, der opkræves hos brugerne.

Det er ikke i lovgivningen defineret nærmere, hvad der forstås ved en forholdsmæssig fordeling, men efter gældende praksis indebærer princippet, at hver part betaler en andel af de fælles omkostninger, mens omkostninger, som udelukkende afholdes af hensyn til det ene formål, alene finansieres af den part, som formålet tjener. Etableres der således en kombineret skaterbane/regnvandsbassin, betaler såvel kommunen som spildevandsforsyningsselskabet en andel af omkostningerne til projektering, indretning af arbejdsplads, anlægsomkostninger i forbindelse med jordarbejder og as-

falt/betonarbejder samt bygherretilsyn. Etablering af en særlig belægningstype af hensyn til skaterformålet eller ramper afholdes af kommunen, mens et ristebygværk af hensyn til funktionen som regnvandsbassin afholdes af spildevandsforsyningsselskabet.

I nogle tilfælde er et spildevandsanlæg placeret på tredjemands grund. Dette er for eksempel tilfældet, når en spildevandsledning nedgraves i en vej. I disse tilfælde kan spildevandsforsyningsselskabets udgifter vedrørende såvel selve spildevandsanlægget som udgifter vedrørende retablering af for eksempel vejen i dag finansieres via de bidrag, der opkræves hos brugerne. At udgifter til retablering kan bidragsfinansieres følger af det såkaldte gæsteprincip, som for veje er lovfæstet ved vejlovens § 106. Begrebet dækker over den situation, at kloakker og andre anlæg er placeret gratis på tredjemands ejendom. Det vil sige, at "gæsten" skal betale for alle udgifter i forbindelse med arbejder på kloakken eller anlægget.

Udgifter til regulering af vandløb eller gennemførelse af andre vandløbsprojekter kan ikke dækkes af de bidrag, der opkræves hos spildevandsforsyningsselskabets brugere. For så vidt angår afgrænsningen mellem spildevandsanlæg og vandløb er det udledningsspunktet, der markerer overgangen fra spildevandsanlæg til vandløb. Der er dog efter vandløbsloven mulighed for i visse tilfælde at pålægge spildevandsforsyningsselskabet at yde tilskud til vandløbsprojekter. Der henvises til afsnit 2.1.3.

Desuden har der i praksis vist sig i visse tilfælde at være usikkerhed i forhold til, under hvilke betingelser de gældende regler i betalingsloven giver mulighed for, at spildevandsforsyningsselskaberne kan opkræve bidrag til dækning af udgifter, der vedrører håndtering af tag- og overfladevand. Der har således i praksis været tvivl om, hvorvidt for eksempel omprofilering af veje til skybrudsveje vedrører spildevandsanlæggets drift, eller hvorvidt veje delvist kan defineres som spildevandsanlæg, således at udgifter hertil kan indregnes i spildevandsbidragene.

2.1.2. Miljøbeskyttelsesloven og Aftale om kommunernes økonomi for 2013

Kommunalbestyrelsen skal efter miljøbeskyttelseslovens § 32 udarbejde og vedtage en spildevandsplan, der bl.a. skal indeholde oplysninger om eksisterende og planlagte spildevandsanlæg i kommunen og om økonomi for spildevandsprojekterne. Det fremgår af § 32, stk. 3, at denne spildevandsplan skal være i overensstemmelse med kommuneplanen.

Endvidere skal kommunalbestyrelsen i kommuneplan 2013 eller tillæg hertil indarbejde en kortlægning af risikoen for oversvømmelse og en beskrivelse af indsatsen over for klimatilpasning. Dette fremgår af Aftale om kommunernes økonomi for 2013 mellem regeringen og KL.

2.1.3. Lov om vandløb

Der kan efter vandløbsloven gennemføres projekter i vandløb, der for eksempel har til hensigt at tilbageholde eller forsinke regnvand i forbindelse med store regnvandshændelser. Sådanne projekter skal efter loven behandles som reguleringsprojekter, som bl.a. indebærer krav om offentlig høring af projektet i minimum 4 uger. Kommunens beslutning om gennemførelse af projektet kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Efter vandløbsloven kan et spildevandsforsyningsselskab desuden under visse omstændigheder blive pålagt at yde bidrag til et vandløbs vedligeholdelse og regulering. Det gælder, hvis vandløbet tilføres spildevand, der i nævneværdig grad forøger arbejdet med vandløbets vedligeholdelse. Det antages, at der skal være tale om en stofmæssig belastning, dvs. en forureningsmæssig belastning, af vandløbet, som i nævneværdig grad forøger oprensningsarbejdet. En belastning alene med større vandmængder

er ikke tilstrækkelig. Det er vandløbsmyndigheden, dvs. kommunen, der beslutter, om der skal pålægges bidrag efter denne bestemmelse.

2.1.4. Lov om offentlige veje og lov om private fællesveje

Efter lov om offentlige veje må spildevand ikke ledes ud på veje eller til disses grøfter eller ledninger. Anden tilledning af vand må kun finde sted med vejbestyrelsens tilladelse.

I lov om private fællesveje er det blandt andet fastsat, at ejerne af de ejendomme, der grænser til en privat fællesvej, skal holde vejen i god og forsvarlig stand i forhold til færdselsens art og omfang, herunder holde vejen forsynet med forsvarligt afløb. Endvidere er det fastsat, at kommunalbestyrelsen fordeler udgifterne til et samlet arbejde mellem ejerne af tilgrænsende ejendomme med ret til brug af vejen efter nærmere fastsatte regler i loven. Hvis der er andre regler om fordeling af udgifterne i særlige aftaler, skal kommunalbestyrelsen dog fordele udgifterne efter disse.

2.2. Lovforslaget

Lovforslaget indebærer, at der i betalingsloven for spildevandsforsyningsselskaber fastsættes bestemmelser, der pålægger miljøministeren at fastsætte bestemmelser, der inden for nærmere fastlagte betingelser udvider området for, hvad der kan finansieres af de bidrag, som spildevandsforsyningsselskabet efter betalingsloven opkræver hos brugerne af spildevandsforsyningen.

Det er hensigten, at udvidelsen skal omfatte spildevandsforsyningsselskabernes muligheder for at medfinansiere anlæg m.v., som ikke ejes af spildevandsforsyningsselskabet, og som bl.a. tjener til at aflaste spildevandsforsyningsselskabets indsats i klimatilpasningsprojekter til håndtering af tag- og overfladevand. Den udvidede finansieringsmulighed foreslås anvendt i forhold til projekter, der gennemføres af kommuner eller private aktører i forbindelse med veje, vandløb og rekreative arealer. Spildevandsforsyningsselskaberne vil i forbindelse med sådanne projekter alene kunne afholde de udgifter, som er nødvendige af hensyn til håndtering af tag- og overfladevand.

Den udvidede mulighed for indregning af udgifter i vandafledningsbidrag er frivillig for de enkelte spildevandsforsyningsselskaber. Det vil sige, at spildevandsforsyningsselskabet selv beslutter, hvorvidt det ønsker at bidrage til et kommunalt eller privat projekt omfattet af de foreslåede modeller.

2.2.1. Generelt om fastsættelse af regler om betingelser for medfinansiering

For så vidt angår fastsættelse af regler om betingelserne for medfinansieringen er det hensigten, at der i udmøntningen af de foreslåede bemyndigelser fastlægges nogle krav vedrørende spildevandselskabernes medfinansiering.

Ministerens vil fastlægge krav om omkostningseffektivitet samt bestemmelser om udgiftsfordeling. Ved fastlæggelsen af betingelser for indregning vil der blive lagt vægt på, at spildevandsforsyninger alene kan medfinansiere udgifter til projektkomponenter, som er nødvendige af hensyn til håndteringen af tag- og overfladevand.

For så vidt angår forslaget til bemyndigelse til at fastsætte betingelse om omkostningseffektivitet er det intentionen, at spildevandsforsyningsselskaberne alene skal kunne deltage i de omhandlede projekter, såfremt spildevandsforsyningsselskabets udgifter forbundet med projektet samlet set er mindre end de udgifter, som ville være forbundet med at opnå et tilsvarende serviceniveau ved hjælp af traditionelle spildevandstekniske løsninger. Lovforslaget indeholder endvidere en bemyndigelse til,

at miljøministeren blandt andet fastsætter krav til selskabets dokumentation af, at kravet om omkostningseffektivitet er opfyldt, jf. nedenfor under punkt 2.2.3.

For så vidt angår den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte betingelse om udgiftsfordeling er det hensigten, at der ved udmøntningen sondres mellem projekter vedrørende på den ene side vandløb i byzone samt veje og på den anden side vandløb i landzone samt rekreative områder, jf. nedenfor under punkt 2.2.4.

Med forslaget får miljøministeren endvidere bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om de projekter, spildevandsforsyningsselskabet kan bidrage til, og om selskabets udgifter hertil, herunder om afgrænsning af de af lovforslaget omhandlede projekter (jf. nedenfor under pkt. 2.2.2.), krav til dokumentation, fastsatte krav om omkostningseffektivitet (jf. nedenfor under pkt. 2.2.3), krav til udgiftsfordeling mellem projektejer og spildevandsforsyningsselskabet (jf. nedenfor under pkt. 2.2.4.), krav om kommunens særlige kontering af udgifter og om samarbejde mellem kommuner og spildevandsselskaber.

Det skal bemærkes, at de i dag gældende principper om en forholdsmæssig fordeling fortsat vil gælde, når der gennemføres tiltag med delt formål og ejerskab, mens de nye principper om udgiftsfordeling gælder, hvis der på et eksisterende anlæg med ét formål og én ejer gennemføres et tiltag med henblik på at opfylde et supplerende – og andet – formål end det primære formål.

Selvom det ikke er spildevandsforsyningsselskabet, der forestår gennemførelsen af de projekter, som er omfattet af lovforslaget, vil det være muligt at udnytte spildevandsforsyningsselskabernes særlige viden i relation til gennemførelse af sådanne projekter. Efter bekendtgørelsen om tilknyttede aktiviteter, jf. bekendtgørelse nr. 1195 af 14. oktober 2010 om vandselskabers deltagelse i anden virksomhed, kan et vandselskab udøve en tilknyttet aktivitet, hvis aktiviteten er optaget på bekendtgørelsens såkaldte positivliste, og hvis aktiviteten er mindre end det fastsatte omsætningsloft, der afhænger af vandselskabets omsætning. Der gælder endvidere en række andre betingelser, herunder at den tilknyttede aktivitet skal have nær tilknytning til hovedvirksomheden og være væsentligt mindre end denne.

Den del af spildevandsplanlægningen, der vedrører spildevandsanlæggene, hører til et spildevandsforsyningsselskabs hovedaktivitet. Et spildevandsforsyningsselskab kan herudover som en tilknyttet aktivitet yde teknisk bistand til ejerkommunen på områder, hvor selskabet besidder unik viden. Denne bistand er ikke omfattet af omsætningsloftet i bekendtgørelsen om tilknyttede aktiviteter. Det bemærkes endvidere, at et vandselskabs udøvelse af tilknyttede aktiviteter skal ske på kommercielle vilkår.

Derimod vil en regelmæssig driftsvaretagelse i forbindelse med en kommunal opgave ikke være forenelig med reglerne om tilknyttede aktiviteter.

2.2.2. Særligt om projekter vedrørende tag- og overfladevand

De aktiviteter, der vil kunne finansieres over spildevandstaksterne som følge af den foreslåede ændring, er karakteriseret ved at vedrøre anlæg, som ikke er ejet af spildevandsforsyningsselskabet, men af en kommune eller en privat person eller virksomhed.

Private projekter kan for eksempel omfatte private fællesveje og private vandløb. Det vurderes, at etablering af skybrudsveje alene vil være relevant i byområder. Den udvidede finansieringsmodel gælder således ikke for statsveje.

Det kan på forhånd ikke afvises, at bestemmelsen vil kunne omfatte øvrige områder, hvis dette muliggør alternative løsninger, som indfrier formålet. Med bemyndigelsen til at afgrænse projekter kan miljøministeren derfor bl.a. fastsætte regler om, at yderligere projekter, end de i loven nævnte kan medfinansieres efter de foreslåede modeller.

Det er endvidere hensigten, at miljøministeren anvender den foreslåede bemyndigelse vedrørende afgrænsning af projekter samt gældende bemyndigelse i miljøbeskyttelsesloven vedrørende spildevandsplaner til at fastsætte regler om sammenhængen til såvel de af kommunerne vedtagne spildevandsplaner som de klimatilpasningsindsatser, der fastlægges i kommuneplan 2013 eller et tillæg hertil. Der henvises her i øvrigt til Aftale om kommunernes økonomi for 2013 mellem regeringen og KL. Det skal hertil bemærkes, at kommuner ikke vil kunne få mulighed for i spildevandsplan eller andre kommunale planer at pålægge enkelte spildevandsforsyningsselskaber at bidrage til kommunale eller private projekter omfattet af de foreslåede regler. Dette skyldes, at de foreslåede regler er frivillige for spildevandsforsyningsselskabernes for så vidt angår deltagelse i projekter omfattet af de foreslåede regler.

Endvidere skal det bemærkes, at ved en ændring af spildevandsforsyningsselskabernes muligheder for afholdelse af udgifter, som kan finansieres over spildevandstaksterne, vil der ikke blive ændret på, at spildevandshåndtering også fremadrettet er omfattet af hvile i sig selv-princippet i kombination med prisloftsreguleringen. Alle krav i forbindelse med princippet vil også fortsat gælde for så vidt angår den foreslåede type projekter, herunder at spildevandsforsyningsselskaberne i deres priser udelukkende kan indregne nødvendige udgifter til f.eks. indkøb, forsyningsydelsen, andre driftsomkostninger, administration, afskrivninger mv. Vedligeholdelse af offentlige vandløb og etablering af rekreative områder samt trafikale infrastruktur er fortsat udelukkende kommunale opgaver og skal derfor også fortsat være kommunalt finansieret.

2.2.3. Særligt om krav til dokumentation af omkostningseffektivitet

Med henblik på at sikre, at spildevandsforsyningsselskaberne alene kan deltage i de omhandlede projekter, såfremt spildevandsforsyningsselskabets udgifter forbundet med projektet samlet set er mindre end de udgifter, som ellers må forventes at skulle afholdes til sædvanlig tilpasning af deres spildevandsanlæg med samme serviceniveau, foreslås det, at ministeren fastsætter regler herom.

Lovforslaget indeholder derfor også en bemyndigelse til, at miljøministeren fastsætter krav til selskabets dokumentation af, at kravet om omkostningseffektivitet er opfyldt. Det bemærkes, at det er hensigten, at miljøministeren anvender den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om blandt andet følgende:

- Hvordan omkostninger ved en 'sædvanlig løsning' med renovering/etablering af kloak med afskrivningsperiode på 75 år skal opgøres. Om muligt baseres dette på faktiske projektomkostninger.
- Hvordan budget for den foreslåede, alternative løsning skal fastlægges og beskrives. Budgettet brydes ned i enkeltdelen med henblik på, at Forsyningssekretariatet i forbindelse med ansøgninger om tillæg til prisloftet kan adskille omkostninger til forsyningsmæssige dele af projektet fra eventuelle kommunale interesser, som projektet varetager.

- Hvordan det skal sandsynliggøres, at den alternative løsning er mindst ligeså effektiv som den traditionelle, herunder i forhold til såvel økonomi som spildevandshåndtering, herunder især overholdelse af fastsat serviceniveau.

- Hvordan omkostningerne over den samlede levetid skal opgøres. Den alternative løsning skal være billigere set over den samlede levetid for et traditionelt anlæg, dvs. korrigeret for forskelle i afskrivningsperioder og omkostninger til vedligeholdelse og reinvesteringer.

Spildevandsforsyningselskabet skal således samlet kunne dokumentere, at den alternative løsning er mere omkostningseffektiv for selskabet end den traditionelle ville være.

2.2.4. Særligt om udgiftsfordeling

For så vidt angår den foreslåede fastsættelse af betingelser om udgiftsfordeling er det hensigten, at der ved udmøntningen sondres mellem på den ene side projekter vedrørende vandløb i byzone samt veje og på den anden side projekter i vandløb i landzone samt rekreative områder.

For projekter om vandløb i landzone samt rekreative områder vil bemyndigelsen blive anvendt på den måde, at ministeren fastlægger en udgiftsfordeling, der medfører, at spildevandsselskabet dækker samtlige de meromkostninger, der følger af særlige hensyn til håndtering af tag- og overfladevand.

For projekter vedrørende vandløb i byzone samt veje vil ministeren fastlægge en udgiftsfordeling. Udgangspunktet er, at spildevandsselskabets andel fra 2015 udgør højst 75 % af de samlede investeringsudgifter, der er nødvendige for håndtering af tag- og overfladevand. Spildevandsselskabernes andel af udgifterne fra 2015 fastsættes bl.a. på baggrund af erfaringerne med klimatilpasningsprojekter i 2013 og 2014.

For at få igangsat en række projekter allerede i 2013 og 2014 er det planen at lade spildevandsforsyningselskabets andel udgøre op til 100 % af de samlede investeringsudgifter, der er nødvendige for håndtering af tag- og overfladevand i ordningens første to år. Foretages der således en ændring af vejprofilen med henblik på at kunne håndtere tag- og overfladevand på vejoverfladen, samtidig med at der gennemføres byforskønnelsestiltag, f.eks. beplantning med træer og opstilling af bænke, skal omkostningerne til vejændringerne inkl. retablering af belægningen således finansieres af spildevandsforsyningselskabet, mens byforskønnelsesomkostningerne finansieres af kommunen.

De almindelige regler i vandløbsloven om anlægs- og driftsudgifter foreslås samtidig suspenderet for så vidt angår projekter vedrørende vandløb, når miljøministeren har fastsat regler til udmøntning af bemyndigelserne.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

For så vidt angår den foreslåede bemyndigelse i lov om betalingsregler for spildevandsforsyningselskaber til at fastsætte regler om nye muligheder for indregning af spildevandsforsyningselskabets udgifter til projekter, der vedrører håndtering af tag- og overfladevand forventes en udmøntning heraf på sigt at kunne medføre en mindre administrativ opgave i forhold til at opfylde de ved udmøntningen fastsatte dokumentationskrav. Disse består i at registrere kommunens udgifter og indtægter fra spildevandsforsyningselskaberne på separate konti, der oprettes til dette formål.

I forhold til staten, regionerne og kommunerne kan en udmøntning af den nævnte bemyndigelse desuden medføre, at offentlige ejendommers udgifter til dækning af spildevandsbidrag vil falde eller stige mindre, end de ville have gjort, hvis samme klimatilpasning/service skulle opnås med investeringer i traditionelle spildevandsanlæg. Dette skyldes, at fastsættelsen af nye regler forventes at indebærer, at spildevandsforsyningsselskaberne alene kan deltage i projekter, der reducerer de udgifter, som spildevandsforsyningsselskabet måtte forventes at skulle afholde som led i sædvanlig håndtering af de forventede øgede regnmængder.

Staten, regionerne og kommunerne kan i forhold til offentligt ejede ejendomme og offentlige arealer som for eksempel veje og parker ved udmøntningen af bemyndigelsen endvidere forvente færre omkostninger til oprydning efter skybrud og oversvømmelser.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Den foreslåede lovændring og udmøntningen heraf forventes at reducere spildevandsselskabernes i øvrigt forventede fremtidige udgifter relateret til håndtering af øgede tag- og overfladevand i spildevandsanlæggene.

En opgradering af spildevandsanlæggene til at kunne håndtere de forventede fremtidige regnmængder vil medføre forøgede omkostninger for spildevandsforsyningsselskaberne og dermed medføre en stigning i vandafledningsbidraget. Disse forventede øgede udgifter vil kunne reduceres som følge af den foreslåede bemyndigelse til at åbne op for mulige medinvesteringer i omkostningseffektive og samfundsøkonomiske fordelagtige alternativer i forhold til traditionelle investeringer i spildevandsanlæg. Der vil dog for forsyningsselskaberne være administrative udgifter forbundet med opfyldelsen af fastsatte dokumentationskrav. Disse administrative udgifter forventes dog at være af mindre omfang set i forhold til de forventede besparelser.

Besparelserne ved de projekter, som vil kunne gennemføres efter den foreslåede ordning, vil afhænge af det enkelte projekt. Besparelsen vurderes i enkelte tilfælde at kunne udgøre op til af størrelsesordenen 100 mio. kr. pr. projekt. For mange projektyper vil der dog være tale om mindre besparelser.

Udmøntningen af bemyndigelsen i lovændringen forventes desuden at skabe udvidede rammer for den fremtidige klimatilpasningsindsats i kommunerne og dermed grundlaget for et øget aktivitetsniveau hos virksomheder med kernekompetencer indenfor klimatilpasningsområdet (rådgivere, entreprenører m.v.).

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Den foreslåede lovændring og udmøntningen heraf vil ikke medføre administrative konsekvenser for borgerne.

Ved udmøntning af bemyndigelsen forventes det at en udnyttelse af de nye muligheder for medinvesteringer i alternative anlæg til håndtering af regnvand vil give mulighed for, at spildevandsselskabernes forventede fremtidige udgifter til håndtering af øgede regnmængder i spildevandsanlæg kan reduceres. Dette formodes at medføre, at borgernes spildevandsbetaling til forsyningsselskabet vil kunne

nedbringes eller stige mindre, end de have gjort, hvis der skulle opnås samme serviceniveau med investeringer i traditionelle spildevandsanlæg.

Samtidig forventes det som følge af lovforslagets udmøntning færre omkostningerne i forbindelse med oprydninger efter skybrud og oversvømmelser hos borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Den foreslåede ændring og udmøntningen heraf forbedrer spildevandsforsyningsselskabernes muligheder for at håndtere forventede øgede mængder tag- og overfladevand og dermed for at reducere negative konsekvenser for miljøet som følge af uønskede oversvømmelser, herunder risikoen for overløb af spildevand til terræn, vandløb og søer.

Det vurderes desuden, at uønsket overløb af spildevand fra kloaksystemer til terræn udgør en potentielt set væsentlig mere ukontrolleret og forurenende hændelse end en forhåndsgodkendt og kontrolleret regnvandsopstuvningshændelse i kommunerne.

Endeligt vil regnvandet med fordel kunne benyttes til gavn for miljøet, ligesom der kan skabes rekreativt liv i både byer og på landet.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte organisationer

Et udkast til lovforslaget har været i høring hos

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindredgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner:	Lovforslagets udmøntning kan medføre, at de offentlige myndigheders udgifter til spildevandsbidrag vil falde eller stige mindre end de ellers ville have gjort. Staten, regionerne og kommunerne kan endvidere forvente færre omkostninger til oprydning efter skybrud og oversvømmelser.	
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner:	Ingen	For kommunerne medfører lovforslagets udmøntning en

ner:		mindre administrativ opgave i forhold til at opfylde de fastsatte at dokumentationskrav.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet:	<p>Udmøntningen af lovforslaget forventes at medføre sparede udgifter til traditionelle tiltag for spildvandsforsyningerne og at åbne op for medinvesteringer i omkostningseffektive og samfundsøkonomiske fordelagtige alternativer.</p> <p>På denne baggrund vil spildevandsselskabernes erhvervskunder opnå en lavere spildevandsregning og en reduceret risiko for skader som følge af oversvømmelser.</p> <p>Der forventes endvidere et øget aktivitetsniveau hos virksomheder med kernekompetencer indenfor klimatilpasningsområdet.</p>	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet:	Ingen	Udmøntningen vil medføre administrative udgifter for forsyningsselskaberne forbundet med opfyldelsen af fastsatte dokumentationskrav.
Administrative konsekvenser for borgerne:	Lovforslagets udmøntning kan medføre, at borgernes udgifter til dækning af spildevandsbidrag på længere sigt vil falde eller stige mindre end de ellers ville have gjort.	Ingen
Miljømæssige konsekvenser:	Udmøntningen af lovforslaget forventes at medføre positive konsekvenser for miljøet.	
Forholdet til EU-retten:	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 1, stk. 5-7)

Med forslaget til § 1, stk. 5-7, foreslås det, at der i betalingsloven indsættes bestemmelser om, at miljøministeren bemyndiges til at udstede regler om spildevandsforsyningsselskaberne muligheder for under nærmere fastsatte betingelser at medfinansiere kommunale eller private projekter, der tjener til at reducere spildevandsforsyningsselskabets indsats til håndtering af tag- og overfladevand i forhold til navnlig veje, vandløb og rekreative arealer. Ved udmøntningen af bemyndigelserne vil der blive lagt vægt på, at det skal være frivilligt for spildevandsforsyningsselskaber, om de ønsker at bidrage til de enkelte projekter. Der henvises i øvrigt til punkt 2.2. i de almindelige bemærkninger.

Til § 1, stk. 5

Med forslaget til § 1, stk. 5, foreslås der indført en bestemmelse, der giver miljøministeren bemyndigelse til at give spildevandsforsyningsselskaber mulighed for under nærmere betingelser i de bidrag, der opkræves hos brugerne, at indregne udgifter til projekter, der gennemføres af andre end spildevandsforsyningsselskabet, såfremt projekterne vedrører veje, vandløb og rekreative områder, når projekterne indeholder elementer til håndtering af tag- og overfladevand. Spildevandsforsyningsselskaberne vil i forbindelse med sådanne projekter alene kunne afholde de udgifter, som er nødvendige af hensyn til håndtering af tag- og overfladevand.

Til § 1, stk. 6

Med forslaget til § 1, stk. 6, foreslås det, at miljøministeren fastsætter betingelser for indregningen efter stk. 5. Der vil bl.a. blive fastsat betingelser om, at spildevandsforsyningsselskabets udgifter ikke må overstige udgifter til sædvanlig afhjælpning af kapacitetsproblemer i spildevandsanlægget. Der henvises i øvrigt til punkt 2.2.1. i de almindelige bemærkninger.

Til § 1, stk. 7

Med stk. 7 foreslås det, at miljøministeren gives bemyndigelse til at fastsætte regler om de i stk. 5 og 6 nævnte udgifter, herunder om afgrænsning af projekter, krav vedrørende udgiftsfordelingen mellem projektejer og spildevandsforsyningsselskabet, krav vedrørende dokumentation, krav om kommunens særlige kontering af udgifter og om samarbejde mellem kommuner og spildevandsselskaber.

Ligeledes foreslås det, at der ved udmøntningen fastsættes regler om fordelingen af udgifter mellem projektejer og spildevandsforsyningsselskab. Det vil sige, at der fastsættes regler om, at spildevandsforsyningerne højst må bidrage til de omkostninger, som vedrører udgifterne til håndteringen af tag- og overfladevand.

For projekter vedrørende vandløb i landzone og rekreative områder er det hensigten, at spildevandsforsyningsselskabets andel af finansieringen fastsættes svarende til samtlige de meromkostninger, der følger af håndteringen af tag- og overfladevand.

For så vidt angår projekter i vandløb i byzone samt i veje er det hensigten at fordelingen af udgifter sker ved en fast fordeling mellem spildevandsforsyningsselskab og projektejer. Ordningen påtænkes udmøntet således, at spildevandsforsyningsselskabet fra 2015 dækker op til 75 % af de udgiftsposter, der er nødvendige for håndtering af tag- og overfladevand. Spildevandsselskabernes andel af udgif-

terne fra 2015 fastsættes bl.a. på baggrund af erfaringerne med klimatilpasningsprojekter i 2013 og 2014.

For at få i gang sat en række projekter allerede i 2013 og 2014 er det planen at lade spildevandsforsyningsselskabets andel udgøre op til 100 % af de samlede investeringsudgifter, der er nødvendige for håndtering af tag- og overfladevand i ordningens første to år.

For så vidt angår private projekter er det dog hensigten, at spildevandforsyningsselskabets andel også efter 2015 kan udgøre op til 100 % af de samlede udgifter, der er nødvendige for håndteringen af tag- og overfladevand.

Bemyndigelsen omfatter endvidere, at ministeren fastsætter regler om, at andelen af projekter i veje i den enkelte kommune kan omfatte op til 1 % af kommunens veje, hvilket svarer til 700 km på landsplan. Ved projekter, der vedrører vandløb i byzone, indregnes vandløbsstrækningerne i denne maksimumgrænse, således at én kilometer vandløb kan erstatte én kilometer vej. Begrænsningen forventes dog afskaffet med virkning for prislofterne for 2015, når risikokortlægningen er tilvejebragt.

Ligeledes kan miljøministeren med bemyndigelsen til at afgrænse projekter også fastsætte regler om, at yderligere projekter, end de i loven nævnte kan medfinansieres efter de foreslåede modeller.

Til § 1, stk. 8

Efter bestemmelserne i vandløbsloven skal anlægsudgifter i forbindelse med regulering af vandløb fordeles mellem de grundejere, der har nytte af foranstaltningen. Desuden gælder det, at vedligeholdelse af vandløb påhviler kommunen for offentlige vandløb og bredejerne for private vandløb. Med forslaget til stk. 8 foreslås det, at miljøministeren bemyndiges til at fravige disse regler for så vidt angår projekter vedrørende regnvand i vandløb ved fastsættelse af regler til udmøntning af de foreslåede regler i stk. 5-7.

Til § 2

Til § 2, stk. 1

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Baggrunden herfor er, at mange spildevandsforsyningsselskaber og kommuner allerede nu afventer de ændrede regler for finansiering af projekter til håndtering af tag- og overfladevand og ønsker at igangsætte projekterne hurtigst muligt.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende lov</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1
<p>§ 1. Loven har til formål at sikre hensynet til princippet om omkostningsdækning, herunder dækning af miljømæssige og ressourcerelaterede omkostninger, og prissætning med tilskyndelsesvirkning. Derudover skal der tages hensyn til, at de forskellige vandanvendelsessektorer yder et passende bidrag, og til princippet om, at forurenere betaler.</p> <p><i>Stk.2.</i> I denne lov forstås ved spildevandsforsyningsselskaber, medmindre andet er angivet, sådanne spildevandsforsyningsselskaber, der er omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold.</p> <p><i>Stk.3.</i> Loven fastsætter regler om betaling for afledning til spildevandsforsyningsselskabers spildevandsanlæg. Loven finder endvidere anvendelse på betaling for afledning til spildevandsanlæg etableret efter § 7 a og for betaling til fælles, obligatoriske ordninger for tømning og bortskaffelse af humane affaldsprodukter, slam og spildevand fra samletanke og bundfældningstanke.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Udgifter til udførelse, drift og vedligeholdelse, herunder udgifter til opfyldelse af anmodninger efter miljøbeskyttelseslovens § 32 a og regler fastsat i medfør heraf, af spildevandsforsyningsselskabers spildevandsanlæg og anlæg, der er etableret efter § 7 a, dækkes af bidrag fra de berørte ejere af fast ejendom (herunder umatrikulerede arealer), der tilleder til spildevandsforsyningsselskabers spildevandsanlæg, eller som er kontraktligt tilknyttet spildevandsforsyningsselskabet, jf. § 7 a. I bidraget efter 1. pkt. kan indregnes spildevandsforsyningsselskabets bidrag til dækning af udgifter til opgaver, der falder ind under Vandsektorens Teknologiuudviklingsfond, jf. kapitel 7 i lov om vand-</p>	

<p>sektorens organisering og økonomiske forhold.”</p> <p><i>Stk. 5.</i> Udgifter til tømning af humane affaldsprodukter, slam og spildevand fra samle-tanke og bundfældningstanke som led i fælles, obligatoriske tømningsordninger dækkes af bi-drag fra de berørte ejere af fast ejendom, jf. dog § 7 a, stk. 5.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Hel eller delvis overdragelse af spildevandsaktivitet omfattet af § 2, stk. 1 eller 3, i lov om vandsektorens organisering og økonomi-ske forhold må hverken direkte eller indirekte føre til højere priser for ydelser fra den pågæl-dende aktivitet, herunder som følge af indreg-ning af forøgede udgifter til finansiering ved fremmed kapital, driftsmæssige afskrivninger eller forrentning af indskudskapital.</p>	<p>I § 1 indsættes efter stk. 4 som nye stykker:</p> <p>”<i>Stk. 5.</i> Miljøministeren fastsætter regler om, at der i bidragene efter stk. 4, 1. pkt., kan indregnes spildevandsforsyningsselskabets udgifter, som er nødvendige af hensyn til håndtering af tag- og overfladevand, i forbin-delse med medfinansiering af kommunale og private projekter, der vedrører veje, vandløb og rekreative områder.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Miljøministeren skal fastsætte regler om betingelser for indregningen efter stk. 5, herunder bl.a. at spildevandsforsyningsselska-bets udgifter ikke må overstige udgifterne til sædvanlig afhjælpning af kapacitetsproblemer i spildevandsanlægget.</p> <p><i>Stk. 7.</i> Miljøministeren kan endvidere fast-sætte regler om de i stk. 5 og 6 nævnte projek-ter og udgifter hertil, herunder om afgrænsning af projekter, krav vedrørende udgiftsfordelin-gen mellem projektejer og spildevandsforsy-ningsselskabet, krav vedrørende dokumentati-on af de fastsatte krav, krav om kommunens særlige kontering af udgifter og om samarbej-de mellem kommuner og spildevandsforsy-ningsselskaber.</p> <p><i>Stk. 8.</i> Miljøministeren kan i forbindelse med fastsættelsen af regler efter stk. 5 og 6 fravige reglerne i § 24, § 31, stk. 1, og § 35 i lov om vandløb.”</p> <p>Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 9 og 10.</p>
	§ 2
	Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.